

PERSBERICHT

2 april 2019

Verslag aan het federaal parlement Vrijstellingen van storting van bedrijfsvoorheffing - Een complexe regeling ter ondersteuning van de werkgevers

In zijn verslag aan het federale parlement onderzoekt het Rekenhof in welke mate de Staat grip houdt op de vrijstellingen van doorstorting van bedrijfsvoorheffing. Deze regeling is op steeds meer domeinen en werkgevers van toepassing en de kosten ervan zijn sinds het begin van de jaren 2000 gestegen. Het Rekenhof merkt op dat de doelstellingen van de vrijstellingen niet duidelijk zijn gedefinieerd en dat de resultaten ervan niet worden geëvalueerd. Het stelt vast dat de FOD Financiën een controlemethode heeft ontwikkeld op basis van een risicoanalyse, maar dat bepaalde obstakels de doeltreffendheid van de controles hinderen. In de controle 2018 werden meer in het bijzonder twee vrijstellingen niet meegenomen die heel veel kosten, namelijk de vrijstelling voor nacht- en ploegenwerk en die voor onderzoek en ontwikkeling. Het Rekenhof formuleert twintig aanbevelingen om enerzijds die maatregelen doeltreffender te maken en anderzijds de controle op de uitvoering ervan te verbeteren.

De bedrijfsvoorheffing is een voorschot op de belasting op de beroepsinkomsten van werknemers. Werkgevers houden deze voorheffing in de meeste gevallen in op de lonen die ze aan hun medewerkers betalen en storten ze door aan de Schatkist.

Sinds het begin van de jaren 2000 genieten werkgevers in bepaalde wettelijke gevallen een financiële steun waarbij ze volledig of gedeeltelijk worden vrijgesteld van het doorstorten van de bedrijfsvoorheffing die ze hebben ingehouden op de lonen van hun werknemers. Het Wetboek van de Inkomstenbelastingen bevat momenteel tien vrijstellingen (waaronder de vrijstellingen voor overuren, voor onderzoek en ontwikkeling, voor nacht- en ploegenwerk en voor sportbeoefenaars).

De vrijstellingen van bedrijfsvoorheffing vertegenwoordigden in 2017 een fiscale uitgave van 2,9 miljard euro voor de Staat, tegenover 198 miljoen euro in 2005. In 2017 genoten 136.384 werkgevers minstens één vrijstelling van bedrijfsvoorheffing.

Gelet op de hoge vlucht die de regeling heeft genomen, heeft het Rekenhof onderzocht in welke mate de Staat er grip op houdt. Het stelt vast dat de algemene doelstellingen van de meeste vrijstellingen niet worden uitgesplitst in concrete en meetbare doelstellingen. Er gingen geen studies over de impact aan de vrijstellingen vooraf om de overheidsbeslissing te kunnen onderbouwen. De effecten van het beleid werden bovendien niet geëvalueerd om de

link aan te tonen tussen de toegekende fiscale voordelen en de nagestreefde beleidsdoelstellingen.

De rol van de FOD Financiën, die deze beleidsmaatregelen moet uitvoeren, bestaat er alleen in deze budgettair op te volgen en te controleren of de voorwaarden voor de toepassing van de vrijstellingen worden nageleefd. Deze controle gebeurt bovendien na de toekenning van de vrijstelling en alleen op basis van een steekproef van dossiers.

De FOD heeft een gecentraliseerde methode uitgewerkt om dossiers te selecteren op basis van risico-indicatoren voor elke vrijstelling. Die indicatoren worden aangepast op basis van de resultaten van de controles. De FOD heeft ook richtlijnen opgesteld die de ambtenaren begeleiden bij de controle van de dossiers.

Het Rekenhof heeft echter vastgesteld dat de FOD Financiën niet alle informatiebronnen gebruikt waarmee de dossiers beter zouden kunnen worden geselecteerd. De FOD heeft geen gestructureerde feedback over de controleacties georganiseerd, wat de continue verbetering van de regeling afremt.

De wetgeving is dan weer bijzonder ingewikkeld, ze evolueert regelmatig en bevat onduidelijke formuleringen. De toepassingsvoorwaarden van de vrijstellingen komen niet allemaal uit het strikte fiscale kader. Bepaalde vrijstellingen berusten in ruime mate op de arbeids- of socialezekerheidswetgeving. De controle van bepaalde voorwaarden hangt daarenboven af van andere actoren dan de FOD Financiën, zoals de POD Wetenschapsbeleid voor de vrijstelling voor onderzoek en ontwikkeling.

De FOD Financiën haalt die interpretatiemoeilijkheden en ook meningsverschillen aan met het kabinet van de minister van Financiën of met de POD Wetenschapsbeleid om te verklaren waarom sommige vrijstellingen in 2017 en 2018 niet werden gecontroleerd. Zo werden in 2018 de vrijstellingen voor nacht- en ploegenwerk en voor onderzoek en ontwikkeling niet gecontroleerd. Dat gebrek aan controle kan weliswaar worden verklaard, maar is volgens het Rekenhof niet gerechtvaardigd. Daardoor stijgt immers op significante wijze het risico dat niet-verschuldigde vrijstellingen worden toegekend, zeker gezien het aantal begunstigde ondernemingen en de kosten van die twee vrijstellingen (2,3 miljard euro in 2017).

Sinds 2014 werden vier controleacties op de vrijstellingen van bedrijfsvoorheffing georganiseerd. Het Rekenhof heeft vastgesteld dat het gemiddelde resultaat per gecontroleerd dossier bij de actie van 2017 14.722 euro bedroeg. Dat is aanzienlijk minder dan in 2014 en 2015 (36.204 euro en 120.115 euro/dossier).

Het Rekenhof heeft bij de analyse van een steekproef van dossiers verschillende factoren blootgelegd die die controleresultaten verklaren (46 % in 2017). Het gaat onder andere om de ingewikkelde wetgeving en de constante evolutie van de maatregelen, naast het feit dat de ambtenaren niet altijd de geplande controles uitvoeren.

Het Rekenhof formuleert twintig aanbevelingen om enerzijds de vrijstellingen van bedrijfsvoorheffing voor verschillende categorieën van werkgevers doeltreffender te maken en anderzijds de controle op de uitvoering ervan te verbeteren.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag "Vrijstellingen van storting van bedrijfsvoorheffing – Een complexe regeling ter ondersteuning van de werkgevers" werd overgezonden aan het federale parlement. Het verslag, dat enkel in elektronische vorm bestaat, en dit persbericht zijn terug te vinden op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).